

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 44.

Sreda, 3. junija 1931.

Leto VI.

Mi imamo svojo pot.

Družba potrebuje nov družabni red — ne more iti več za to, da bi bila glava družbe zavita v kosmati kožuh, vsi drugi deli telesa človeške družbe pa naj bi propadli.

Dežuje dokazovanj, trditev, groženj in demagogije, da socializma ni, da je materijalistično svetovno naziranje krivo in da je delavsko gibanje to samo priznalo s tem, ker se je jelo baviti z aktualnimi sedanjimi problemi ter odstopilo od svojega prvotnega svetovnega naziranja. Morali so priti kapitalisti in objektivni znanstveniki, ki trdijo in dokazujejo, da se ne nahaja v krizi samo »gospodarstvo«, ampak ves družabni red. Tega dejstva ne ovržejo ne cerkvene okrožnice, ne teror fašizma, ki je orodje kapitalističnih diktatur.

Kapitalisti sami pravijo, da je kapitalistično gospodarstvo le obleka človeške družbe, ki naj krije, varuje in brani telo, v tem primeru človeško družbo, pred mrazom in goloto. Če je pa postala obleka premajhna, raztrgana in ne odgovarja več namenu, ker ne oblači in ne ščiti več dvajset milijonov ljudi, je povsem naravno, da potrebuje ta družba novo obleko, ki naj dobi že to ali ono obliko, samo da bo vse telo, vsa človeška družba zavarovana pred nimami.

V današnjem razvoju ne gre namreč več za to, da bi preprečevali naravni razvoj; ne more iti več za to, da bi bila glava družbe zavita v kosmati kožuh, vsi drugi deli telesa človeške družbe pa naj bi pozebli in poginili, marveč gre za to, da je celo telo preskrbljeno s potrebno koristno obleko, ki jamči celemu telesu uspešen razvoj.

V razvoju je pa tudi vsakršna konservativnost škodljiva, ker dejansko ovira razvoj in rodi težke posledice. Če človek ne goji svojega telesa, oboli, nastajajo tvorijo in prepogosto povzročajo enostavna nemarnost obolenost in propast telesa. Prav isto velja za človeško družbo.

V sedanjih dobah dela kapitalizmu ali pravzaprav kapitalizmu velike skrbi milijonska armada nezaposlenih, ki se bo z racionalizacijo in tehnično izpopolnitvijo produkcije še povečala. Te množice tira današnja družba v obup, v skrajni radikalizem. In kdor se hoče o tem dejstvu sam prepričati, naj stopi med ljudi, pa se bo prepričal, s kakšno skrbjo in občutki presoja delavstvo svojo sedanjost in bodočnost.

Tako stoji stvar. V tem razvoju je gotovo delavstvo, ki tvori veliko večino človeštva, najvažnejši faktor kot pospeševatelj razvoja in obenem faktor, na katerem se najhuje maščujejo grehi družbe, vplivi konservativizma in reakcije.

Vseh težkih današnjih socialnih razmer bi ne bilo, če bi se bila človeška družba razvijala po potrebah človeštva. Ker se pa ni, marveč se je razvijala le v korist **gospodarsko močnih plasti**, imamo danes veliko razpoko med vladajočo gospodarsko plastjo in večino ostalega človeštva.

Družba mora dati kruha družbi — človeštvu, šele potem je mogoč normalni razvoj človeštva in njega družabne oblike.

Potrpežljivost, umiranje množic zaradi bede, streljanje bednega prebivalstva v fašističnih deželah niso metode, ki bi mogle današnje oblike utrditi, ker je razvoj najvišji naravni zakon in ni sile, ki bi ga mogla z uspehom prekršiti.

Fašizem in Vatikan.

Hišne preiskave pri katoliški akciji v Rimu. — Iz prijateljstva je nastal prepir.

Italijanska kriminalna policija je nenadoma izvedla hišne preiskave v palači, kjer se nahajajo pisarne katoliške akcije. V palači imajo sedež tudi druga katoliška društva. Policija je zaplenila seznam spisov in zapečatila poslopje ter razpustila vsa katoliška mladinska društva.

Katoliški voditelji so imeli nato konferenco ter so izjavili, da smatrajo ta nastop italijanskih oblasti za pričetek borbe proti konkordatu.

Hišne preiskave pri katoliški akciji, pri katoliških mladinskih organizacijah in drugih klerikalnih društvih v Italiji vrši italijanska policija. Našla je obilo dokumentov, ki bodo fašistom služili kot orožje proti tem organizacijam. **Fašistična vlada je odredila razpust katoliških mladinskih organizacij po vsej Italiji.** V katoliških krogih je vzbudila ta odredba veliko razburjenje.

Delovni čas v premogovnikih.

Pred razpravo na mednarodni konferenci dela.

Pod predsedstvom prejšnjega nemškega ministra dela Brauna je pričela komisija o delovnem času v premogovnikih svoje delo na mednarodni konferenci dela v Ženevi. Načrt tozadavne konference določa za premogovnike 7 $\frac{3}{4}$ urni delovnik, vstevši vhod in izhod.

Nemška vlada je izjavila, da je delo v jamah za svetli in rujavi premog različno ter da so v premogovnikih za rujavi premog povsem drugačne obratne razmere, zato določbe za te premogovnike ne spadajo v splošno konvencijo.

Nemški delavski delegat Krüger je predlagal formalni sklep, da naj ima konvencija univerzalno veljavnost. Proti predlogu pa je protestiral

angleški kolonialni minister Shinwell, ker vidi v tem sabotažo konvencije. Zahteval je od nemškega delavskega delegata, da predlog umakne, ker sicer ni upati, da se konvencija sklene; Krüger je nato umaknil svoj predlog.

O tem vprašanju, ki ga podjetniki odklanjajo, če ni specializirano, so razpravljali že lani.

Tajnik Zveze rudarjev Jugoslavije s. Jurij Arh je v torek odpotoval v Ženevo na mednarodno konferenco dela kot izvedenec v rudarskih vprašanjih z ozirom na razpravo o sklenitvi konvencije o delovnem času v premogovnikih.

Občinske volitve v Celovcu.

Socijalni demokrati porasli za nad 300 glasov. — Velenemci izgubili na račun fašistov.

Pri ponovnih volitvah v občinski svet v Celovcu dne 31. maja so dobili socijalni demokrati 4486 (4146) glasov in 12 (11) mandatov, fašisti 3705 (3009) glasov in 9 (8) mandatov, krščanski socijanci 3492 (3563) glasov in 9 (9) mandatov, velenemci in gospodarska stranka 1985 glasov in 5 mandatov.

Velenemci in gospodarska stranka so pri zadnjih volitvah imeli 7 mandatov.

Splošno se dvomi, da bo občinski svet v svoji sedanjosti sestavi mogel izvoliti župana.

Socijalisti in volitev predsednika republike.

»Sozialdemokratische Korrespondenz« javlja, da je vodstvo avstrijske socialne demokracije sklenilo kandidirati za zveznega predsednika sedanjega predsednika parlamenta dr. Karla Rennerja. Volitve se bodo vršile dne 18. oktobra. Doslej je predsednika volil zvezni svet, po novem volilnem redu pa bo predsednik izvoljen prvič po splošnem ljudskem glasovanju.

Borba proti novi Španiji.

Vodi jo cerkev, veleposest in kapitalizem.

Vzdržema se trosijo vesti, da je nastala v začasni španski vladi kriza. Španska vlada te vesti odločno demantira ter zagotavlja, da se bo v celoti predstavila konstituenti.

Na drugi strani pa vodi ostro borbo proti vladi klerikalizem, duhovništvo in veleposest. O razdejanju cerkev in samostanov pišejo, dasi ne morejo utajiti, da so ti dogodki le plod njihove večstoletne politike na Špankem.

Za upokojitev je zaprosilo 7000 monarhističnih oficirjev, med katerimi je 33 generalov (tudi prejšnji predsednik vlade general Berenguer).

Ni se torej čuditi, če delavstvo po vsem svetu samostojno motri razne aktualne probleme, hoteč z njimi usposobiti delavstvo za sedanje in bodoče delo v razvoju človeške družbe. Ni sicer paragrafov, kako se bo družba razvijala, a gotovo je, da se bo morala razvijati v interesu celotnega

Neprijeten je tudi občutni padec španske valute, ki so jo povzročili kapitalisti z raznimi operacijami in s tem, da so nad 800 milijonov peset kapitala naložili v tujih valutah.

V varstvo republike ustanovi vlada varnostno meščansko gardo, v katero bodo imeli vstop samo pristajši republikanski strank.

Zlet »Stahlhelma« (nemških monarhistično-nacionalističnih frontnih bojnikov) se je vršil v nedeljo, dne 31. maja v Breslau-u. Udeležilo se ga je baje 100.000 oseb. Govori njihovih voditeljev so bili revizijonistični, zlasti napram Poljski. Zlet se ni motil, a pri odhajanju so komunisti obstreljevali poseben vlak »Stahlhelmovec«. Tudi v Berlinu je bilo več oddelkov »Stahlhelma« napadenih po komunistih.

človeštva. Delo današnjega delavskega gibanja je polno problemov, polno bojov, toda vse to delo gre za velikim ciljem, da v človeško družbo spada vse človeštvo, ti in jaz, ter da obema gredo sadovi dela in pravice do življenja.

Litvinov pacifist.

Za mirno trgovino s kapitalističnimi državami.

V ponedeljek 18. maja je bila seja evropske komisije prav posebno zanimiva. Ruski član komisije, Litvinov, je brez pridržka ponudil mirno, gospodarsko sodelovanje z vsemi državami. V Ženevi menijo, da je Litvinov zavzel to stališče, ker se pripravlja za pogajanja za posojilo z Anglijo in Ameriko.

Predvsem se je Litvinov formalno zahvalil za povabilo in govoril o evropski gospodarski krizi ter s številskimi dokazovanji, da v Rusiji ni krize. Sovjetsko vlado pa zaradi tega močno interesira ostali svet. Ruska naročila pomenijo leto za leto za industrijske dežele vedno več. Dalje je skušal dokazovati, da vse države izvajajo nekakšen »dumping« s cenami, ki so v inozemstvu nižje kakor v domači deželi. Rusija ne dela drugače. Nobenih načrtov ni, kako bi Rusija uničila gospodarsko kako drugo državo. Poncetov predlog za snovanje industrijskih kartelov je popolnoma napačen. Obstoječi karteli ne bi bili krize preprečili ne omilili. Novi karteli pa bi utegnili prinašati le majhnemu številu kapitalistov posebne monopolizirane dobičke. V Evropi imamo dva sistema, kapitalističnega in sovjetskega. Ta dva si nikakor absolutno ne nasprotujeta.

Neizogibna borba med njima le dokazuje, da sta tukaj. In čas je že, priznati v praksi, da je sovjetska unija dejstvo. Če je svetovna gospodarska konferenca sklenila resolucijo, v kateri zahteva splošno sodelovanje, je to gospodarski nezmisljen, hoteč izločiti sovjet, čeprav postaja sovjetska unija vedno močnejša in je s svojim petletnim programom najbolje dokazala svojo utrditev. Reklo se je, da je to vražji načrt za porušnje ostalega gospodarstva. Toda niti besedica o tem ni resnična.

Mirno sodelovanje s sovjetsko Rusijo bo Evropi znatno pomagalo. Preference (prednostne carine) za nekatere evropske države bi nudile samo začasno dvomljivo olajšanje. Za njimi se pa skriva namen političnega boja proti sovjetskemu gospodarskemu sistemu. Ta sistem preference bi tudi pomenil novo razkosanje Evrope v skupine. Ni treba nezaupanja povečavati, marveč treba je z zaupanjem sodelovati. Litvinov je končno izjavil, da je njegov predlog, da se osnuje pakt, ki bo odpravil medsebojno gospodarsko napadanje. To misel je predložil v obliki resolucije. Kako misli konferenca o tem, se ne more sicer vedeti. Predlog pa dokazuje, da sovjetska unija hoče miroljubno delovati ter nima proti nikomur sovražnih namenov.

Fašizem za upostavitv monarhije v Nemčiji.

Parada pred bivšim nemškim prestolonaslednikom.

V Breslavi je prišlo iz vse Nemčije okoli 180.000 stahlhelmovec, kjer so manifestirali proti Poljakom. Dne 30. maja se je vršila parada pred bivšim nemškim prestolonaslednikom. Fašisti so pozdravili tudi bivšega saksonskega kralja na njegovem posvetu Sibyllenort.

Dne 31. maja so pa nastopili v Breslavi. — Gibljejo se živahno, ali duh časa ne bo pogoltnil njih glupih zahtev.

Dr. Renner proti diktaturi.

Predsednik avstrijskega parlamenta v Brünnu.

Binkoštni pondeljek zvečer je dr. Renner kot gost nemške ljudske visoke šole govoril v Brünnu na Čehoslovaškem (Moravskem) o »demokraciji in diktaturi«. Rekel je med drugim: Ideja diktature izhaja iz rimskega cezarizma, demokracija pa deloma iz reformacije, zlasti iz kalvinizma in puritanizma, sicer pa tudi iz naukov renesance. V večstoletni borbi je demokracija prodirala, dokler je 1918 zmagala v veliki večini Evrope. Diktatura znači silo v interesu države, ki se osamosvoji ter kakor v cezarijskem starem veku dvigne nad posamezne individue. Današnje fašistične diktature in komunistična diktatura v Rusiji po svojem bistvu niso tako nove, kakor trdijo same. Fašistična diktatura je pod vplivom cezarijskih nazorov, komunistična, po svojem cilju od one bistveno različna, jo je vendar zaradi sredstev, s katerimi hoče doseči svoj cilj, odklanjati.

Kako propadajo banke v Avstriji.

Kakor smo že pisali, je prišla zadnji čas v plačilne težkoče največja avstrijska banka Kreditanstalt. Ta banka drži v finančni odvisnosti tri četrtine avstrijske industrije in mnoga industrijska podjetja v Čehoslovaški, na Poljskem in tudi v Jugoslaviji. Sedaj poskuša avstrijska vlada rešiti Kreditanstalt s tem, da bo vložila vanj najmanj 100 milijonov šilingov, to je 800 milijonov dinarjev javnega denarja.

Propast Kreditanstalta kliče v spomin škandalozno kapitalistično gospodarstvo v avstrijskem bankarstvu.

Po vojni je bilo na Dunaju mnogo velikih bank, na primer Kreditanstalt (Rotschildova banka), Bodenkreditanstalt (banka cesarja Franca Jožefa in Habsburgovcev), Wiener Bankverein, Anglo-Bank, Länder-Bank, Niederösterreichische Eskomptebank, Wiener Bankverein, Union-Bank (Boselova banka), Zentral-Bank österr. Sparkassen, Verkehrs-Bank, Depositen-Bank (Castiglionijska banka) itd. Razentega so v dobi inflacije razni verižniki in šiberji ustanovili vse polno bančnih zavodov, da so špekulirali in se kakor hijene redili na propadanju denarne vrednosti. Ta brezvestna kapitalistična spekulacija je pa kmalu dočakala svoj konec.

Najprej se je podrla Zentral-Bank in Castiglionijska depozitna banka. Depozitna banka je za seboj

potegnila desetino drugih manjših bank. Potem je prišla na vrsto Anglo-Banka, ki se je nekako rešila na ta način, da jo je prevzela Kreditanstalt. Wiener Bankverein se je na to rešil z velikimi izgubami na ta način, da ga je prevzela češka Union-Banka. Potem je propadla Boselova Union-Banka, ki jo je prevzela Bodenkreditanstalt. Ravno tako je Bodenkreditanstalt prevzela tudi ostanke Verkehrs-Banke, ki se je tudi podrla.

Na to je prišla na vrsto Bodenkreditanstalt, ki je veljala pred vojno za eno največjih in najvarnejših evropskih bank. Od popolne propasti se je rešila samo na ta način, da jo je prevzela Kreditanstalt. Sedaj pa se ruši tudi sama Kreditanstalt. — Tako izgleda kapitalistično gospodarstvo!

Doma in po svetu.

Jubilej zmote — Rerum novarum — Quadragesimo anno. Štirideset let je minulo, odkar je izdal papež Leon XIII. znano »socijalno« politično okrožnico o delavskem vprašanju. Ob štiridesetletnici je pa izdal Pij XI. novo okrožnico »Quadragesimo anno«, ki samo potrjuje prvo. Mi smo objavili članek Jubilej zmote, na katerega ljubljanski »Slovenec« odgovarja, ne da bi pobil eno trditev v članku. Da bomo pa na jasnem glede našega in papeževega stališča, navedimo en sam praktičen vzgled. Med delavstvom grafične stroke in podjetniki, to je tudi Jugoslovanska tiskarna, je v veljavi dogovor radi tarifieranja knjigovoznice, ki so ga dolžni čuvati delavci in delodajalci. Jugoslovanska tiskarna je pa ta dogovor kršila ter je rajši poglala delavstvo na cesto in pripravljala se je izpor vsega delavstva te stroke. Tarifna skupnost je dovelj pohlevno sodelovanje od strani delavstva, toda Jugoslovanska tiskarna ni hotela zaščititi za razmeroma slabo plačano in nič socijalno preskrbljeno knjigovozno delavstvo. V praksi pomenita torej papeževi okrožnici samo besede, ker gospodje delodajalci, naj bodo zeleni, beli ali črni, poznajo le sebe in svoj dobiček. Altruistično socijalno čutečega srca pa za človeštvo nimajo. Če govori okrožnica o delavskih zahtevah, govori le v tem zmislu, da naj delavstvo prosi in zahteva v zavesti, da je družabni red božja ustanova. Delavstvo ima sicer pravico zahtevati, toda le do meje, ki jo sprejmejo delodajalci, naši gospodarji. Okrožnica »Quadragesimo anno« nastopa sicer proti proletarizaciji človeštva, obrača se pa odločno proti materijalizmu. Dejansko se pa družba že danes bistveno izpreminja. Karteli, koncerni, delniške družbe, vse

Poljski socialistični kongres.

Boj diktaturi.

Dne 22. maja t. l. je zboroval v Krakovu kongres poljske socijalne demokracije. Kongres se je spomnil umrlih voditeljev dr. Posnerja in dr. Diamanda ter izrekel simpatije vsem mučnikom in sodrugom, ki še ječe v ječah zaradi boja za socijalizem kot žrtve vladnega terorja. Spomin na Brest-Litovsk, kamor so ob volitvah zaprli okoli 20 socijalističnih kandidatov, je opomin stranki. V predsedstvo so bili izvoljeni skoro stoletni senator Boleslav Limanowski in sejmski maršal Daszynski kot častna predsednika; predsednik poslanec Zulawski. Kongres so pozdravile skoro vse socijalistične stranke sveta ter internacionala.

to je prehodna oblika človeške družbe, ki prehaja iz privatne lastnine v kolektivno ter jo predstavljajo vrednostni papirji. Način socijalnih bojev pa ne bo nikdar odvisen od dogem, ampak le od prakse, kakor kaže navedeni zgled.

Ustanavljanje slovanske delavske internacionalne. O binkošti je bil v Pragi kongres »narodnih«, ki snujejo nacionalno internacionalo. Ob tej priliki so bili v Pragi gg. Rudolf Juvan, dr. Joža Bohinjec in znani Stanković iz Beograda. Razen teh je bil še po en delegat iz Beograda, Zagreba in Sarajeva. Kako si to »internationalo« zamišljajo, je res nemumljivo. Delavska internacionala se mora nanašati na ves svet, ker je delavsko vprašanje vezano z gospodarstvom ne z nacionalnostjo nego z delavskimi razrednimi interesi, ne pa z ideologijami, ki jih izrabljajo kapitalisti v škodo delavstva v svoje namene.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo se bodo nadaljevala, ker je dr. Schober izjavil v Ženevi, da ne bo realiziral nemško-avstrijske carinske pogodbe, preden ne izreče haaško sodišče svojega izreka. Sicer je hotela Jugoslavija kot članica Male antante bojkotirati ta pogajanja, kar bi značilo pasivno carinsko vojno.

»Slovenec« priznava, da je razredni boj nastal med delodajalci in delavci po krivdi delodajalcev. Zakaj pa sedaj priporoča delavcem potrpežljivost in pokornost? Pravzaprav pa ta trditev niti resnična ni, ker razrednega boja ni kriv delodajalec, ampak kapitalistični sistem. Kateri delodajalec naj pa sožije socijalno čuteče z milijoni delavcev, ki nimajo ne dela ne jela, ne imetja, v mirnih in dobrih socijalnih odnošajih?

Če boste enemu delodajalcu dopovedali, da naj bo socijalno čuteč, kako boste to dopovedali mednarodnim kartelom, delniškim družbam itd., ki operirajo s številkami, ne z ljudmi. Slaba tolažba.

Dve pomilostitvi na dosmrtno ječo v zagrebškem procesu. V znanem atentatorskem procesu v Zagrebu so bili trije obtoženci obsojeni na smrt. Sedaj je kralj dva, in sicer Tillmanna in Kirchmayrja pomilostil na dosmrtno ječo.

Čuden molk. Najbolj informativni dnevniki v Ljubljani »Jutro«, »Slovenec« in »Jugoslovan« so pozabili poročati o izprijtu grafičnega delavstva, ki je nastopilo minuli teden v »Jugoslovanski tiskarni«. Medtem ko je »Slovenec« parkrat apeliral na svoje čitatelje, da naj potrpijo zaradi izrednih razmer v tiskarni, je »Jutro« o tem popolnoma molčalo, čeprav so tudi v »Jutrovi« tiskarni par tipografov poslali na cesto in so nekateri faktorji raznih tiskarn pomagali »Slovenca« staviti, da je lahko izhajal. Res čuden molk.

Liga za uvedbo ženske volilne pravice je imela o Binkošti svoj kongres v Beogradu. Ženske se prebujajo, moški pa so zaspani.

Mednarodna zveza privatnih namočencev je štela početkom leta 1929 45 zvez v 20 državah z okoli 737.486 člani. Početkom leta 1930 pa je bilo v mednarodni zvezi 46 zvez v 20 državah 779.729 članov in ob početku leta 1931 že 47 zvez v 20 državah z okoli 874.857 člani. Organizacija torej jako lepo napreduje.

Italijansko notranje posojilo. V Italiji so uvedli gospodarski sistem, ki meščanskim politikom in tudi politikom ugaja, ker ga ne poznajo in ker ne znajo pregledati, kam je italijansko gospodarstvo zavedlo Italijo. Ravno so zaključili notranje posojilo 4 milijard lir, ki so ga z neverjetnim pritiskom zbirali. Gorica, majhno, ubožno mesto, je podpisalo 7.051.000 lir, mala Postojna je podpisala 250 tisoč lir iz samega navdušenja za fašizem, kakor poročajo fašistični listi. Podpisati so morale posojilo tudi bolniške blagajne, trgovske zbornice, strokovne organizacije, zavarovalnice in zavarovalni zavodi. Ni pač denarja, fašizem ga pa zapravlja za svojo reklamo in za svojo organizacijo. Italijanske gospodarske operacije pa imajo tudi težko posledico, da postajajo socijalne razmere vsak dan slabše in da raste število nezadovoljnih. Italija bodi svarilo vsem onim, ki žele korporacijske države in vsem onim, ki mislijo, da je fašizem zdrav problem. Vse to ni. Gospodarstvo je zadeva vseh državljanov, ki mora služiti vsem.

Rimski proces proti milanskim intelektualcem. V rimskem procesu

Vlado Klemenčič:

Frontnikova zgodba.

(Odlomek.)

Bil sem potr. Ninetta je videla, da sem zaljubljen. Njene oči so me gledale resno, kakor bi me prosile, naj pozabim, kar je povedala. A njen temperament je opojil vse najino pomnenkovanje, vse smehe in šale, ko sem jih v skopo odmerjenih trenutkih posecal v kuhinji. Pozabil sem na vse svoje težave, na glad in fronto. Po njej sem spoznal bolje samega sebe. Spoznal sem, da sem pravzaprav mlad in da hočem živeti in le živeti.

Ponudila se je priložnost, da sva bila sama. In takrat sem jo poljubil. Lepe, oble roke mi je ovila okoli vratu in me prižela nase.

Imeli smo velike vaje v okolici mesta. Naša vojna črta je prodirala preko poljane, obsijane od poletnega solnca. Vroče nam je bilo. Takrat sem jo opazil, kako gre po cesti ob dolgi vrsti murv. Njena rdeča obleka je zaklicala v mojo kri. V prihodnjem hipu je zatrobilo odmor. Pohitel sem med koruznimi njivami in za nasipom ob cesti za njo. Vprašujoče me je pogledala, ko sem jo dotekel. Nato se je nasmehnila. Mirno, kakor

da ni nič. Zavila sva zopet na polje med senčnato grmičevje. Tam se je začela in končala moja kratka mladost. Zatopil sem se v njene lepe, plave oči in nisem vedel, kako je prišlo, da je bila vsa moja, in kako je pretekel čas. Zdramil je naju grom in blisk. Debele deževne kaplje so ohladile najina od poljubov razžarjenega lica.

Čez dva dni smo marširali na fronto. Začela se je nova ofenziva. Ves sem bil še omamljen od svoje prve ljubezni. Noge so stopale po rumeni, vlažni ilovici v naglici izkopanih jarkov, a srce se je vračalo na pota lepih opojnih trenutkov. Moje ustnice so vedno šepetale: Ninetta, Ninetta! Tovariši so me opazovali. Čuden sem se jim zdel. Gotovo, ker v meni se je zbudila vriskajoča mladost in volja živeti. Zataknil sem si za čelado rdeč poljski mak in hodil z blaženim nasmehom na ustnah po polju groze in smrti.

Spominjam se, kako smo lezli počasi, mukoma skozi nekaj predor pod nizkim hribom. Vsak si je od dahnul, ko ga je zakrila tema pod zemljo, zakaj zunaj so sekale v kotlinico, kjer se je zbiral polk, granate in mesarile ljudi. Na drugi strani smo lezli na dan in tekli do prvega kritja.

Ko se je stotinja zbrala, smo šli po vijugastem dohodnem jarku v prednjo linijo. Granate so udarjale na levo in desno. Pred menoj je eksplozija stisnila stene jarka. Moj tovariš, po rodu Poljak, je zastokal. Oči so mu izstopile. Težke plasti ilovice so mu zmečkale telo.

Za vodnim nasipom se je zbirala stotinja. Poveljstvo je imelo precej varno zatočišče v nasipu. Moštvo pa je čakalo v vrstah ob nasipu. Ni bilo povelja, ne da se zakopljemo ne da gremo naprej. Smrt je kosila na veliko. Granate so premetavale zemljo na ravnici, na kateri smo stali. V zraku med nami je rezko pela jeklena toča šrapnelskih izstrelkov. Kaj misli poveljstvo? Pol polka je uničenega. Ostali se napol kleče, napol leže v nemi grozi oprijemljejo ruše in grebejo s prsti v ilovico. Oči zro topo, usta so trdo stisnjena. Od povsod klicanje ranjencev, bele obveze se pojavljajo na vseh krajih, pa kmalu jih pordeči kri, ki se je sprostila žil, nabreklih od groze. Te belordeče obveze je nekaj svetlega sredi nas. Tedaj zabučti, zalaja in zažvižga prav med nami, kakor da je kdo zamahnil z ostro nevidno sekuro nad našimi trepetajočimi telesi. Vsi smo v tem trenutku še bolj tihi, kakor ob-

sojenci, ki vedo, da ne more nič spremeniti njih položaja. »Ta je naša,« šepeta Zlatoper, moj sošolec in prijatelj. Granata udari in se raztrešči s silnim pokom nekaj korakov od mene. V tistem hipu zagledam Ninetto, kako se mi nasmehne prav od blizu, skoro iz lica v lice, kakor v najnežnejšem trenutku. Puh eksplozije me vrže nekoliko naprej po tleh. Jeklena čelada se mi zakotali v bližnji granatni lijak, poln umazane, krvave brozge. Ko se zavem, začujem blizu sebe žalostno vekanje. Zazdi se mi, da je to stric Polde, ki pestuje doma za pečjo svojo nogo in vzdihuje: »Ojej, ojej, ta revmatizem!« Ko pogledam predse, bolšči vame strašen obraz Zlatoperjev. Oči ima široko odprte, ustnice se mu tresejo, na licih ima rdeče pege. Sedi na kupu zemlje, noge so mu nad kolena odtrgane. Bele kosti, žehteča kri, razcefrane kite med capami, ki so ostale od hlač. »Konec je, Zornik,« mi pravi, »daj mi cigareto!« Dam mu jo in ko mu jo prižgem, mu je obraz že ves miren. »Pozdravi doma!« mi reče. Ta granata je usmrtila osem ljudi, mojih tovarišev. Zopet klicanje ranjencev in bele obveze. Obračamo se proč.

(Nadaljevanje sledi.)

proti milanskim intelektualcem zaradi tajne organizacije sta bila obsojena advokat Rihard Bauer in profesor Ernest Rossi vsak na 20 let ječe; pisatelj Dino Roberto, ing. Vic. Galace po deset let; sardinijski letalec Vierzoli na šest let; ing. M. Damiani in profesor Zari iz Milana sta bila oproščena.

Madžarski parlament bo vlada v kratkem razpustila. Priprave za volitve so že v teku.

Madžarske vladne stranke bodo pri volitvah črtale vse kandidate, ki so proti restavraciji Habsburžanov na Madžarskem.

Madžarska krona je dobila novega čuvaja v osebi grofa (kaipada!) E. Szechenya namesto grofa Karolyja, ki je postal zunanji minister. Krona je grofom simbol in obenem njih edino upanje. Med tem pa je madžarsko ljudstvo popolnoma brezpravno. Ali bo še grofe bolela glava!

Grofovska penzija! Madžarski parlament je sklenil podeliti dosmrtno penzijo grofu Albertu Apponyju povodom 85letnice njegovega rojstva in sicer v isti višini, kakor jo ima ministrski predsednik. Razen tega prejme omenjeni politik kot enkratno častno darilo v iznosu 250.000 pengov (2,5 milijona dinarjev). Kakšna je razlika med človekom ter človekom!

Dr. Viljem Exner, predsednik tehnološkega muzeja na Dunaju, je umrl. Exner je znan tudi nam, ker je bil idejni in dejanski snovatelj obrtnega šolstva. Dunajski župan Seitz je odredil, da se pokoplje na občinske stroške in mu priredi posebno grobnico. Tako počasti socijalistična občina zaslužnega pokojnika.

Uspeh socijalnih demokratov v Berlinu. Berlinska socijalna demokracija je od dne 12. do 26. aprila nabirala člane za stranko ter pridobila skoro 2000 članov. Kljub gospodarski krizi in političnim razmeram ter gonji proti socijalistični stranki je vstopilo v Berlinu v stranko v tem času 1319 žena in 654 mož. Pri enaki akciji lani je stranka kljub ugodnejšim razmeram pridobila le 647 žena in 572 moških. — Ali ne bi bila pri nas mogoča enaka agilnost pri nabiranju naročnikov za delavski tisk in članov za strokovne organizacije?!

Zopet prestopi k socijalni demokraciji v Nemčiji. V dolnjeljuškem industrijskem kraju Döberu v Nemčiji, ki šteje okoli 4000 prebivalcev, je izjavil komunistični voditelj Maks Gutschlicht na socijalno demokratskem shodu, da ne more več prenašati berlinskih priganjavev ter da vstopa v socijalnodemokratsko stranko. Isto izjavo je podal za dva druga funkcionarja. Še istega večera pa je prestopilo v stranko še 12 vplivnejših bivših komunistov.

Smešni bivši prestolonaslednik nemški. Bivši nemški prestolonaslednik je šel k svojemu očetu Viljemu II. v Doorn in ga vprašal za svet, če bi smel sprejeti kandidaturu za predsednika nemške države. Prihodnje leto se namreč vrše volitve predsednika nemške republike in nemški narodni socijalisti (fašisti) bi bivšega prestolonaslednika radi kandidirali. — To je velika domišljavost na obeh straneh.

Zveza za pacifiistično propagando v Evropi. Pod imenom »L'Entente pacifique internationale« (mednarodna mirovna zveza) se je v Parizu ustanovila organizacija, ki si je nadela nalogo pacifiistično propagando v Evropi poživiti. 29. maja je imela zveza na sedežu Društva narodov za duhovno sodelovanje svoj prvi predavalni večer, na katerem je socijalistični poslanec Rene Brunet izjavil: »Ljubim Poljsko, še ljubši pa mi je mir, zato zastopam mnenje, da naj Francija nastopi kot posredovalnica v sporu za poljski koridor in pomaga odstraniti nesporazum med Poljsko in Nemčijo.« Nadalje so govorili še: desničarski socijalist poslanec Chabrun, podpredsednik lige za človeške pravice prof. Emile Khan in radikalni poslanec Bergery, ki je izjavil: »Vprašanje razorožitve se reši lahko samo na podlagi enakosti. Če se razorožitev ne uresniči, potem ne bomo mogli več Nemčiji odrekati pravice, da se postavi na isto stopnjo kakor so ostale države.«

Nova stranka v Franciji. Pod predsedstvom pariškega kardinala Verdierja in ob udeležbi številne duhovščine je bila v Parizu te dni ustanovljena katoliška politična stranka pod imenom »Katoliška akcija Francije«, ki naj bi igrala vlogo, kakor jo igra centrum v Nemčiji. S tem se bo politični in kulturni boj v Franciji še bolj poostril.

500 letnica smrti Jeane d' Arc (device Orleanske) slave te dni na Francoskem, zlasti v Orleansu, kjer je bila francoska narodna junakinja, ki je na konju z zastavo v roki vodila svoje sorojake v zmagovit boj proti tlačiteljem, Angležem, po katoliškem kleru kot čarovnica obsojena na smrt na grmadi. Pod silo razmer jo je isti kler pozneje uvrstil med svetnice.

Delavci papirnice v Vevčah in drugih papirnih tovarn, pozor!

Ne nasedajte obljubam in vabam!

Pokrajinski odbor URSSJ v Zagrebu sporoča Strokovni komisiji v Ljubljani sledeče:

Zagrebska tvornica papirja d. d. v Zagrebu vrši redukcijo delavcev in njih mezd na ta način, da vabi iz papirne tovarne v Vevčah (in morda tudi iz drugih papirnic v Sloveniji) delavce. Obljublja takim delavcem razne dobrote, ki jih pa, ko pridejo delavci v Zagreb, ne izpolni. Trenutno je privabila deset delavcev iz Vevč, ki bodo menda ta teden prišli v Zagreb. Baš te dni pa je zagrebsko sodišče razpravljalo o tožbi Rešeka Jankota, ki ga je tvornica pred enim letom privabila iz Vevč v Zagreb z obljubo, da bo imel plače 55 Din, stanovanje in provizijo. Imenovani je moral tožiti delodajalca na izpolnitev

dane obljube sedaj, ko je na njegovo mesto delodajalec privabil drugega delavca iz Vevč, a Rešeka odpustil. Ta delavec je pred prihodom v Zagreb delal 12 let v tovarni papirja v Vevčah in je sedaj ostal brez dela. Enaka usoda grozi vsem tistim delavcem, ki na obljube zagrebske tovarne puste delo in pridejo v Zagreb.

K temu pripominjamo: Preden se delavec odzove vabilu te ali one tovarne, da stopi pri njej v posel, naj se pred vsem dobro prepriča in varuje, da ne nasede. Tu je potrebna organizacijska pomoč. Vsak delavec naj bo organiziran in naj le po informacijah in nasvetih svoje organizacije spreminja svojo službo.

Potek seje mariborskega občinskega sveta.

dne 29. maja 1931. — Vzdrževanje državnega mostu na občinske stroške.

Hipotečni zavod Mest. hran. se likvidira. — Po novem cestnem zakonu smo dolžni popravljati drž. most. To pot bi bilo treba za to okrog 370.000 Din. Proti temu se bo občina pritožila. Razlastitev ceste ob Dravi se od vlade ne prizna. Občina vložil pritožbo na drž. svet.

I. odsek: Dr. Veble poroča: Nova pragnitika in pravilnik Mestne hran. se sprejme in prevzame jamstvo za vse prejeme uradništva ter ustanovi lasten fond.

Prošnji Muzejskega društva glede slik županov se ne ugoti.

II. odsek: Podpore za onemogle mestne delavce se bodo uredile, ko predložijo vsa podjetja svoje podatke.

III. odsek: Tekstilni tvornici v Melju se ne priznajo nobeni popusti glede tovarnih davščin, enako tudi drugim ne.

Glede cenjenih zdravil mestna občina že uživa ugodnosti Okrožnega urada za zav. del., zato se ne bo ustanovila Mestna lekarna, napravi pa se z vsemi lekarnarij pogodbami. Prošnji za gradbeno posojilo in garancijo se ugoti samo do najvišjega zneska 60%. Prošnji železniške družine se ugoti in se vodovod razširi okrog novih stavb. — Prošnje raznih društev za podpore se odklonijo, ker je le 5000 Din še na razpolago. — Tarife avtobusnih voženj se nekoliko znižajo. — Knjižigovodstvo in električno podjetje uvedeta Taylorisistem.

Med Francijo in Sovjetsko unijo so se pričela pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe.

Macdonald bo tudi povedal svoje mnenje o papeževi encikliki. Macdonald se jako zanima za razprave o papeževi encikliki glede delavskega vprašanja. Najbolj ga zaenkrat zanima to, ker pravi papež, da dober katolik ne more biti socijalist. V svoji razpravi se bo Macdonald oziral tudi na polemike med katoličani.

Težek konflikt v angleški strojni industriji. V angleški strojni industriji je prišlo do zelo ostrega spora med delodajalci in delavci radi delovnega časa in plač. Delodajalci so sedaj za uzakonitev 48urnega delovnega časa in za to, da se obenem mezde nekoliko znižajo. Nasproti temu je bilo na strokovnem shodu delavskih organizacij, ki se je vršil v Blackepoolu, sklenjeno, da se zahteva 40urni delovni teden. V angleški strojni industriji je zaposlenih nad milijon delavcev.

Indijska konferenca okroglega mize, ki se je udeležil tudi Gandhi, prične zborovati v Londonu dne 5. septembra t. l.

Še ena carinska zveza. Med Španijo in Portugalsko je bila te dni sklenjena in podpisana provizorična carinska zveza. Kljub temu se svet radi tega prav nič ne razburja, kakor se razburja radi istega koraka Nemcev in Avstrijcev. Počasi se bomo menda le navadili na regionalne gospodarske zveze, dokler se ne bo pokazala potreba po gospodarski Panevropi.

Generalni štrajk so proglasili španski sindikalisti (anarhisti) v protest proti nastopu policije napram demonstrirajočim delavcem v San Sebastianu. Socijalni demokrati se štrajku nočejo pridružiti. V Saragosi so delavci dveh največjih kemičnih tovarn, povečini sindikalisti, stopili v takozvano italijansko stavko. Vlada se je zbala izbruha generalne stavke in je potompogajanj dosegla, da so delavci mirno zapustili obrate. — Vlada je te dni izdala dekrete o za-

varovanju zoper brezposelnost in o zaščiti mater. V Barceloni je policija razpustila nedovoljeno komunistično zborovanje in je aretirala 25 komunistov.

Volitve na Španskem se bodo vršile dne 28. junija t. l.

V sporu s Sovjetsko unijo je začela Finska bolj trezno razmišljati, zlasti ker ni sigurna, da je pravica popolnoma na njeni strani. Ostranota Krestinskega je vzbudila v finskem javnem mnenju vznemirjenje in od vseh strani prihajajo na vlado zahteve, da se konflikt čimprej pametnim potom likvidira.

Kalamitete v boljševiškem krmljenju mas. »Rabočaja Gazeta« javlja iz Moskve, da se v kuharski tovarni na Leningrski cesti izdaja vsak dan 35.000 kosil, za katere je pa samo 10.000 vilic in žlic na razpolago. V veliki krmlilnici konzumne zadruge »Mospos«, ki oskrbuje s hrano delavce bližnjih fabrik, se izda dnevno 11.000 obedov, za katere pa ni skoro nobenih priborov, tako da morajo jesti z rokami.

Gladovno demonstracijo so priredili ameriški brezposelni ob priliki obiska prezidenta Hooverja v Fildelfiji.

Rim šteje po zadnjem štetju 999 tisoč 768 prebivalcev. V mestu je 28.124 vojakov.

Oton Habsburg se bo ženil na italijanskem dvoru?

Znižane vozne cene za kopališča in »Weekend« v Avstriji. Avstrijske zvezne železnice nudijo 20 do 25 odstotni popust za vožnje v kopališča ter ob nedeljah in praznikih na odpočitek — takozvani »Weekend«. Taka znižanja voznih cen veljajo od sobote do ponedeljka.

Vremenske neprilike. V južni Nemčiji je v petek divjalo silovito neurje s hudimi nalivi, ki so v mnogih krajih povzročili poplave. Najhujše je bilo v Badenu in v Stuttgartu. V severni Švici je istočasno toča pobila kulture, takisto v gornjem Porenju. Nenavadna je za mesec maj huda vročina v Srednji Evropi, ki znaša zadnje dni po 30 stopinj Celzija.

Radi streljanja na komunistične demonstrante v Košutah pri Bratislavi, so komunistični poslanci priredili v praški zbornici kravale.

Poljski slučaj Gačnik. V Kunrovo v poljski Gornji Šleziji je 45 letni rudniški čuvaj Korupa v spanju odsekal glave svojim štirim hčeram in enemu sinu v starosti od 12 do 19 let. Potem si je skušal še sam odsekati glavo, a se je samo nevarno ranil. V bolnici je izjavil, da je z uspehom zadovoljen, žal mu je samo, da še žene ni bilo takrat doma, da bi jo rešil sitnosti, ki jih bo imela s pogrebi.

Ljubljana.

Natečaj projekta za novi kolodvor je vendar enkrat razpisan. Gre za načrt novega postajnega poslopja in za način zadržave prostora nasproti Glavnega kolodvora. Natečaj traja od 1. junija do 31. avgusta t. l. in se ga lahko udeležijo vsak jugoslovanski in ruski arhitekt, ki živi na ozemlju Jugoslavije. Nagrade za tri najboljše načrte so 50, 30 in 20 tisoč dinarjev. Pojasnila daje ljubljanski mestni gradbeni urad. O preureditvi ljubljanskega Glavnega kolodvora se že par let piše in govori, končno je vendar tako daleč. (Kaj pa Maribor, ki je še bolj potreben reprezentativnega obmejnega kolodvora?)

Centralni Presburo je priredil v Jakopičevem paviljonu razstavo o napredku naše države v zadnjih desetih letih v obliki diagramov, statističnih tabel in grafik.

Ljubljanski tramvaj je v nedeljo pričel voziti v Šiško.

Tudi Ti

delavec in nameščenelec, moraš razmišljati, kako boš najboljše branil svoje interese.

Pomni! Tvoje edino orožje je dobro razširjen in neodvisen delavski list; zato naj bo Tvoja naloga, pridobiti »Delavski Politiki« vsaj enega novega naročnika, katerega se je ves čas svojega izhajanja odločno borila za izboljšanje bednega položaja delavcev.

Da zamore »Delavska Politika« vršiti nalogo v polni meri, moraš tudi Ti pomagati s tem, da jo širiš in ji pridobivaš nove čitatelje, oziroma naročnike.

Vsak zaveden, strokovno in kulturno organizirani delavec mora imeti doma predvsem delavski časopis. Mesečna naročnina »Delavske Politike« znaša Din 10.—, kdor pa tudi tega zneska ne zmore sam plačati, naj si jo naroči skupno s svojim bližnjim sodrugom.

Sodružica! Sodrugi! Ne zamudite nobene priložnosti, da opozorita sotrpina in prijatelja, ki še nima »Delavske Politike« naročene, da mora biti predvsem naročnik svojega delavskega lista.

Čim več naročnikov in čitateljev »Delavske Politike«, tem več borcev za delavske pravice!

Maribor.

Tudi pri nas bi bilo priporočljivo, da bi se znižale cene mesu in mesnim izdelkom, kakor se je to zgodilo v Veliki Kikindi. Tam so namreč izdali za meso nove maksimalne cene, ki predvidevajo, da sme kravje meso stati največ 12 Din, telečje 14 Din, svinjsko 12 Din, kozličkovo meso pa 10 Din kg. Proti mesarjem, ki bi te cene prekoračili, se bodo vložile na državno pravdnitvo ovadbe radi navijanja cen. Kakor smo v našem listu že zadnjič poročali, je mariborsko državno pravdnitvo pred kratkim dvignilo obtožbo proti 42 mesarjem radi navijanja cen. Na mariborskem trgu se namreč prodaja meso po tako visokih cenah, da so te cene v razmerju s cenami živine naravnost gorostasne. Obtožba državnega tožilstva pa očitno ni prestrašila mariborskih mesarjev, ki z malimi izjemami še vedno prodajajo meso po istih cenah, kakor poprej. Zato bi bilo priporočljivo, da mero-dajni faktorji ne čakajo na izid te sodne obravnave, temveč, da takoj primerno znižajo cene mesu, kakor tudi ostalim mesnim izdelkom. Mesarji so vodili hud boj proti špeharjem, ki so prodajali svinjsko meso mnogo ceneje kot pa se prodaja na trgu, dokler niso dosegli, da posamezni špeharji ne smejo več na trg. Revnejši sloji so si semtertje lahko kupili pri špeharjih košček svinjine poceni, kar jim je pa sedaj onemogočeno, zato je oblast dolžna, da napravi v tem pogledu red.

Naše občinsko gospodarstvo. Zadnjič je naš list objavil apel na naše mestne očete, naj bi vendarle upoštevali današnje gospodarske prilike večine mestnega prebivalstva glede kopalnih tarifov v novem mestnem kopališču. Žal zgleđa, da ne bo ta apel imel uspeha in sicer ne zaradi tega, ker bi ne bil upravičen ali da ga gospodje na magistratu ne bi razumeli, marveč radi tega, ker so napravili račun brez krčmarja, pa bi sedaj njihov prestiž preveč trpel, ako bi takoj zopet tarifo revidirali. Tako si vsaj mislijo. Zaradi tega prešmentanega prestiža bo pač morala ena sezona biti zgubljena, kajti čas je kratek in v avgustu ne pomaga več nobena sprememba tarife. Pisec je govoril z nekim občinskim funkcionarjem ter ga vprašal za mnenje, kaj je pač neki vzrok, da ljudje ne gredo na mariborski otok kljub temu, da imamo tako lep moderen avtobus s 30 sedeži, in vendar ta čaka in čaka na Glavnem trgu, pa se skoraj nikdo ne pelje na otok. Dotičnik mu je odgovoril na kratko: »Kdo pa bo šel na otok, ko so pa vsotopni povišali, namesto da bi jo znižali, in to zvišali celo za poselnike otoka, ne glede, da-li se hoče dotičnik kopati ali ne.« Koliko ljudi bi recimo ob nedeljah rado šlo na otok na sveži zrak. In če gre cela družina, samo pet oseb, tedaj znaša vstopnina na otok 15 Din. To pa je denar za prehrano ene delavske družine za cel dan. Kje pa je potem vožnja tja in nazaj, potem omarice ali celo kabina in končno je tamkaj tudi restavracija! Tak špas je že malo predrag in si ga delavska družina ne bo niti enkrat v letu mogla pri-

voščiti. To imenujemo pri nas socijalno in zdravstveno politiko.

Ljudsko štetje je stalo mariborsko občino 80.000 Din.

O novem uradnem zakonu so v nedeljo razpravljali na širši seji predsedniki učiteljskega združenja dravske banovine. Zlasti so se bavili z vprašanjem statistike o kulturnem delovanju učitelstva izven šole. V kratkem pa se bo vršila v Ljubljani učiteljska skupščina iz Dravske banovine.

Dom mestnih uslužbencev na Pohorju bo te dni dograjen in se bo otvoritev istega vršila 14. t. m.

Osumljeni Hriberski, katerega je svoječasno morilec Mohorko obdolžil sodeležbe pri umoru petčlanske družine v Jelovcu, je bil te dni izpuščen. Izkazalo se je, da je Hriberski popolnoma nedolžen in da ga je Mohorko po krivem obdolžil.

Mariborski rešilni oddelek je v minulem mesecu moral nuditi svojo pomoč v 225 nesrečnih slučajih. Požarna bramba pa je nastopila v 8 slučajih požara.

Ponočni nemiri v Mlinski ulici, ki je zelo slabo razsvetljena, se poslednje čase skoro vsak večer ponavljajo. Bilo bi priporočljivo, da varnostna oblast napravi red, mestno električno podjetje pa poskrbi za boljšo razsvetljavo.

Smrtno se je ponesrečil minuli petek na neki novi stavbi zidar Josip Klep. Med delom ga je udaril po glavi težek škripec. Zadobil je težke poškodbe, katerim je dan kasneje v bolnici podlegel.

Vsled poškodbe, ki jo je zadobila pri padcu, je umrla v nedeljo v mariborski bolnici 24 letna Dedič Sonja iz Studencev.

Cegav je deček? V dečjem zavetišču se od nedelje nahaja 8 letni fantek, ki pravi, da mu je ime Josip Vakej. Prišel je neznano odkod v Maribor, kjer ga je ustavil stražnik in začasno oddal v navedeno zavetišče.

Samomor iz obupa — žrtev vojne. Preteklo nedeljo je izvršil samomor 61 letni Bugler, viničar v Kosaških. Iz vojne se je vrnil živčno bolan ter se končno udal pijači, pred par dnevi pa je zaključil bedno življenje s tem, da se je obesil v nekem gozdu blizu Pekla.

Truplo mrtvega otroka so v petek, dne 29. majnika, našli v nekem jarku v Novi vasi. Truplo novorojenčka je bilo zavito v cunje in že močno razpadlo. Oblasti so uvedle preiskavo.

Za razmnožitev sulcev v Dravi je mariborsko ribarsko društvo preskrbelo 30.000 mladih sulcev in jih spustilo v Dravo.

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Celje.

Občni zbor »Prijatelja Prirode« se prihodnjo nedeljo žal ne bo mogel vršiti, kakor smo svoječasno poročali, ker je oblast vrnila predložena pravila, ki jih je treba v nekaterih formalnostih izpopolniti. Kdaj se bo vršil občni zbor, bomo vsemu članstvu in bratskim podružnicam pravočasno javili. — Predsedstvo pripravljalega odbora.

Z nožem v hrbet je minuli četrtek zabodel neki posestnik na Dobrni pri Celju delovodjo električnega podjetja Ilić in Tichy v Mariboru g. Zaveršnika, ker je prišlo med njima do spora radi nekih računov. Težko ranjenega so z avtomobilom takoj prepeljali v mariborsko bolnico.

Cankarjeva družba.

Redni občni zbor »Cankarjeve družbe« se bo vršil v četrtek, dne 11. junija 1931 ob pol 20. uri (pol 8. uri zvečer) v prostorih Strokovne komisije, Miklošičeva cesta (palača Delavske zbornice). Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora. 3. Volitev novega odbora in nadzorstva. 4. Določitev knjig za leto 1931-32. 5. Razno. — Če ob določeni uri ne bo sklicani občni zbor sklepčen, se vrši uro pozneje drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ustanovnikov. — Odbor Cankarjeve družbe.

Razno.

Ne 500, temveč 5000 milijonov dolarjev požre letno moloh militarizem. V 41. številki »Delavske Politike« je izšel članek, v katerem se citira izjavo ameriškega predsednika Hooverja o letnih izdatkih za oboroževanje in vzdrževanje stalne vojske. Izdatki v te svrhe znašajo 5000 milijonov dolarjev letno in ne samo 500, ali v našem denarju 280 milijard dinarjev, ki jih letno požre militarizem. Morda še kaj več! Saj je n. pr. povodom razprav o francoskem proračunu za prihodnje leto nek socialistični poslanec izjavil, da, čeprav stoji v proračunu oficijelna postavka za vojaštvo 13 milijard frankov, znašajo izdatki 19 mi-

lijard frankov. Ako bi se teh — da govorimo s Hooverjem — 280 milijard dinarjev porabilo za druge kulturne ter socialne svrhe, tedaj bi se zemlja v dobrih desetih letih izpremenila iz doline solz v raj, v katerem bi ne bilo dobro samo za peščico vojnih dobaviteljev, temveč za vse ljudstvo. Treba le pomisliti, da bi se stotisoče delavcev, ki danes izdelujejo neproduktivna bojna sredstva, zaposlilo v produktivni industriji, da bi se nadalje milijone mladih ljudi lahko pritegnilo produktivnemu delu. Vse to bi imelo velik gospodarski efekt, vsled česar bi se sedanji zakoniti delovni čas lahko skrajšal najmanj za polovico.

Čičerin profesor na moskovski akademiji. Bivši sovjetski komisar za zunanje zadeve Čičerin je postal profesor za zunanjo politiko na komunistični akademiji v Moskvi.

Volitve ciganskega kralja na Poljskem. V četrtek 28. maja so se vršile volitve novega ciganskega kralja za vso Poljsko, in sicer v nekem kraju blizu Brauberga. Dosedanji kralj ciganov je bil izvoljen za omejeno dobo in je bilo torej treba volitev obnoviti. To pa je zvezano z neprilikami za ciganskega primasa, kajti imel je konkurenta in sicer v osebi nekega svojega strica. Tega se je mislil stari kralj otresti s podkupnino. Ponujal mu je dvajset dukatov, če odstopi od kandidature. Toda nasprotni kandidat se očitno ni zadovoljil s tako bagatelom, kajti kraljevski prestol bo gotovo mnogo več nesel in povrh pa pomeni še veliko čast za maziljenca. Končno pa je o tem grdem činu svojega dosedanjega vladarja izvedelo cigansko ljudstvo, ki je od same jeze volilo soglasno nasprotnega kandidata. — Živela ciganska morala!

NI POTREBA

skrbeti, kje si boste nabavili obleke, čevlje, sandale, perilo, klobuke, ter vsakdanje potrebščine, ker kupite iste po zelo solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Oglejte si izložbe in zalogo!

JAKOB KOVAČ, Celje,

diplom. krojaški salon,

Razlagova ul. 6, blizu Delavske zbornice

priporoča svoje izdelke na mero in sicer vse vrste oblek za gospode, dečke in turiste. Oglejte si izložbo. Za člane »Prijatelja prirode« 10% popust.

Pridobivajte naročnike za »Delavsko Politiko!«

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni** 14 karatno originalno ameriškano

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« welt. Naroča se Administration der »Radio« welt. Wien 1, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,

Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in živalne stroje vseh vrst popravljajo najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke »Columbia« in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15

Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8—, 10—, 12— meter. Oglejte si pred nakupom.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Zbirajte za tiskovni sklad

Moč močne mišice, mirni živci in ravnotežje v organizmu razvijajo v človeku ono samozavest in delavno voljo, ki ga usposablja za izredne napore današnjega načina živovanja. Izrabljene sile se morajo nadomestiti pri telesnih in duševnih naporih. Če natarate svoje ude pred počitkom s par kapljicami pristnega

„Diana“, franc. žganja

si zagotovite mirno in osvežujoče spanje, zbudili se boste jutraj odpočiti in boste opravljali lahko in brez utrujenosti svoje delo. Mnogi ulivajo v vodo za umivanje in kopanje par žlic „DIANA“ francoskega žganja, kar stori dobrodejen občutek.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah
Cena: Mala stekla, Din 10—, srednja Din 26—, velika Din 52—.
Pazite in preprečajte se, da dobite „DIANA“, ker se ponareja!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7% proti trimesečni odpovedi.